

Fältchecklista

Stöd till steg 2 Platsanalys och inventering för att ta fram en skyltplan

Fältchecklista

Gå platsen utan karta (ny plats utan skyltning)

Den här checklistan kan vara ett stöd i arbetet. Den är inget facit utan kan utvecklas utifrån behov. Ledsträckningen har preliminärt dragits i området. Var med fördel två personer i arbetet med att planera skyltningen.

Syfte: Samla observationer om hur platsen upplevs av en förstagångsbesökare innan beslut om skyltning tas.

Namn:

Datum:

Plats:

Medverkande:

1. Förberedelse (innan du går)

- ☐ Gå platsen utan karta, app eller GPS
- ☐ Föreställ dig att du aldrig varit här tidigare
- ☐ Tänk "besökare", inte "förvaltare/expert"
- ☐ Dokumentera med enkla anteckningar, foton eller röstnotiser. Dokumentera upplevelser, inte idéer.

2. Var tvekar jag?

Notera och skriv anteckning vid varje plats där du exempelvis:

- ☐ saktar in/tvekar
- ☐ stannar upp
- ☐ vänder blicken åt flera håll
- ☐ måste chansa på riktning

Dessa punkter är **framtida vägvalspunkter**, oavsett om de skyltas eller inte.

Fråga dig:

- "Tvekar jag för att jag inte vet vart jag ska?"
- "Tvekar jag för att platsen är otydlig eller öppen?"

Skriv kort:

- Var?
- Vad gjorde jag?
- Varför gjorde jag det? Vad var oklart?

3. Vilka antaganden gör jag?

Utan karta antar du saker – notera dem.

- ☐ Vilket håll *känns* som rätt väg?
- ☐ Vad uppfattar jag som huvudstig?
- ☐ Vad uppfattar jag som förbjudet, privat eller känsligt?

Visade sig mina antaganden vara:

- rätt?
- fel?
- oklara?

Felaktiga antaganden är starka indikatorer på behov av bekräftelse eller styrning.

4. Var söker jag bekräftelse?

Fundera över:

- Var vill du få en bekräftelse på att du är rätt?
 - När tänker du: "*Hoppas detta är rätt väg*"?
- ☐ Var tänker jag: "*Hoppas det här är rätt*"
 - ☐ Efter hur lång sträcka hade jag behövt en bekräftelse?
 - ☐ Finns sträckor där jag går länge utan att veta om jag valt rätt?

Exempel:

- efter 50–100 meter utan tydlig led
- efter en svag stig
- efter ett naturligt brott i landskapet

Markera platser där **bekräftelse saknas**. Dessa platser kräver ofta **mycket liten information** (ibland räcker en symbol eller markering).

5. Var vägleder platsen själv?

Identifiera delar som fungerar intuitivt. Exempelvis där det fanns:

- ☐ Tydliga siktlinjer
- ☐ Naturliga landmärken
- ☐ Terräng eller vegetation som styr rörelsen

- ☐ Skiftningar mellan slutet/öppet landskap
- ☐ Vegetationsöppningar

Skriv upp:

- var platsen är intuitiv. Vad gör platsen redan bra?
- var den redan fungerar utan information Var behövs *ingen* skyltning?

De delar där 'platsen vägleder sig själv' ska **inte överstyras med skyltning senare** – ofta är de "färdiga".

6. Var tappar jag orienteringen?

Utan karta är orientering ofta fragmentarisk.

- ☐ När tappar jag känslan av var jag är?
- ☐ Vet jag var entrén är efter en stund?
- ☐ Förstår jag relationen mellan olika platser?

Markera platser och skriv ner där:

- överblick saknas
- riktning blir diffus
- inte längre vet var entrén är
- inte kan se relationen mellan platser

Detta pekar på behov av **orienteringspunkter**, inte nödvändigtvis fler skyltar.

7. Var upplever jag gränser?

Även utan skyltar uppfattas gränser.

- ☐ Här känns det som att man går *in* i området
- ☐ Här känns det som att man är *framme*
- ☐ Här känns det som att man gått *för långt*

Vad skapar känslan?

- vegetation
- ljud
- marktyp
- vyer

8. Var upplever jag risk eller osäkerhet?

Utan information (och skyltning) – vad tolkar du som:

- ☐ potentiellt farligt?
- ☐ ekologiskt känsligt?
- ☐ oklart om tillåtet?

Exempel:

- branter
- närhet till vatten
- blöta marker
- smala passager
- ömtålig mark

Allt som *upplevs* som risk behöver inte skyltas – men allt som *missuppfattas* bör analyseras och eventuellt skyltas (eller på annat sätt öka säkerhet).

9. Hur förändras mitt tempo?

- ☐ Var går jag snabbt?
- ☐ Var går jag långsamt?
- ☐ Var stannar jag längre än planerat?

Reflektera:

- beror det på osäkerhet kring säkerheten, orienteringsutmaning eller intresse (något spännande att se/uppleva)?

Varje orsak kräver **olika typ av lösning senare**

10. Dokumentation (i fält)

- ☐ Ta foton på platser – ta inte fram lösningar
- ☐ Gör enkla skisser av rörelse och punkter
- ☐ Skriv korta, neutrala anteckningar

Undvik i detta steg:

- X skyltförslag
- X skylttexter
- X grafiska idéer

11. Om möjligt – gör två rundor

- ☐ Runda 1: helt utan karta, "naiv".
- ☐ Runda 2: med karta, analysera skillnader
- ☐ Jämför:

- vad kartan "räddar" dvs vad kartan hjälpte dig med
- vad platsen själv borde hjälpa besökaren med dvs vad platsen borde förklara själv

Slutsats

- ☐ Allt som kändes oklart, osäkert eller självklart är **råmaterial**
- ☐ Inget ska lösas här – bara identifieras
- ☐ Resultatet används i:
 - steg 2.4 (skyltkarta)
 - steg 3 (funktionsanalys)
 - tydlighet/beslut om vad som inte ska skyltas